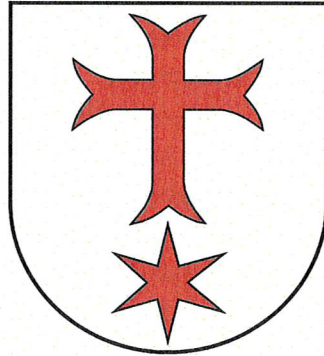

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Siechnicach
z dnia 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SIECHNICE NA LATA 2024-2026

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

*Preambuła do ustawy
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*

I. Wprowadzenie

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem życia człowieka. Definiuje się ją, jako podstawową komórkę społeczną, w której ma miejsce wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Tak długo jak realizacja funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców przebiega prawidłowo, gwarantując małowielkiemu dziecku ochronę praw i wszechstronny rozwój, rodzina jest najwłaściwszym miejscem harmonijnego wzrostu młodego człowieka. Jednym z najważniejszych zadań rodziny powinna być dbałość, aby warunki socjalno-bytowe jak i wychowawcze, w jakich przebywa dziecko, były jak najlepsze. Funkcja rodziny nie kończy się tylko na tym etapie, nawet wówczas gdy dziecko wchodzi w dorosłość i bierze odpowiedzialność za swoje życie. Środowisko rodzinne nieustannie otacza człowieka i jest ono najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju.

Rodzina spełnia określone funkcje względem swoich członków, w tym dzieci oraz społeczeństwa. „Funkcje rodziny to tyle, co wyspecjalizowane oraz permanentne działania i współdziałania członków rodziny, wynikające z bardziej lub mniej uświadomionych sobie przez nich zadań, podejmowanych w ramach wyznaczonych przez obowiązujące normy i wzory, a prowadzące do określonych efektów głównych i pobocznych”¹.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Kiedy sytuacje o zabarwieniu negatywnym w życiu codziennym rodziny nasilają się, powyższemu zjawisku towarzyszy zanik lub brak więzi emocjonalnych, można wówczas stwierdzić, że rodzina nie spełnia należycie powierzonych jej funkcji. Podstawowa komórka społeczna staje się wtedy dysfunkcyjna, co wiąże się z wystąpieniem poważnych niedostatków w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych i uczuciowych. W dalszej perspektywie pojawia się dezorganizacja całego środowiska wychowawczego, emocjonalnego i strukturalnego.

Rodzina dysfunkcyjna nie wywiązuje się częściowo lub w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci, zaniedbując realizację funkcji, lub też stwarza zagrożenie występowania tego stanu. Często problemy występujące w rodzinie dysfunkcyjnej należą do bardzo złożonych, a ich wielkość przekłada się na trudności w pełnieniu podstawowych ról rodziny. Aby zapewnić odpowiednie wsparcie koniecznym jest podjęcie działań interdyscyplinarnych: zdiagnozowanie sytuacji rodziny i najbliższego środowiska, przeanalizowanie przyczyny pojawiających się kryzysów, poprawienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej, dążenie do integracji i reintegracji rodziny. Odpowiednio opracowane

¹ Z. Tyska, System metodologiczny wieloaspektowej integralnej analizy życia rodzinnego, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań 2001.

instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy: uwzględniając zasoby własne rodziny.

Powyższe czynności wspomagające powinny odbywać się przy aktywnym udziale rodziny oraz w oparciu o jej zgodę. Oddziaływania winny umożliwić rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i pomóc w powrocie do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji. Interdyscyplinarną pomoc rodziną przeżywającym trudności, jak również znajdującym się w kryzysie, powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działalność powinna bazować na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników postępowania. Realizacja pomocy odbywa się za zgodą rodzin i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 11 lat jest realizatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice. Opierając się na doświadczeniach zdobytych podczas realizacji wcześniejszych programów, szczególny nacisk kładzie na potrzebę wspierania rodzin doświadczających trudności w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych. Grupa odbiorców powyższego programu wskazana jest przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Charakter uzupełniający będą miały działania ukierunkowane na rodziny lub ich członków, szczególnie mając na uwadze dzieci i młodzież. Nacisk w działaniach zostanie położony na promowanie wartości rodzinnych, pedagogikę czasu wolnego, poradnictwo specjalistyczne i aktywowania środowiska lokalnego w celu podjęcia działań na rzecz rodzin. Inną częścią programu będą działania nastawione na zintegrowanie i podnoszenie kompletacji instytucji oraz osób działających na rzecz rodzin.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice nie obejmuje zadań realizowanych przez system pieczy zastępczej. W pewnym zakresie dotyczy działań prowadzonych z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w instytucjach pieczy zastępczej. Zarówno program gminy jak i powiatu mają w tym zakresie wspólne cele jaki jest powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Przedkładany Program Wspierania Rodziny w Gminie Siechnice na lata 2024-2026 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Siechnice na lata 2023-2027, w której określono cele strategiczne mówiące o „kompleksowym wsparciu rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji”.

II. Diagnoza sytuacji

2.1 Dane statystyczne

Gmina Siechnice jest gminą miejsko-wiejską, w skład której wchodzi miasto Siechnice i 22 miejscowości. Według stanu na 31.10.2023r. Gminę Siechnice zamieszkiwało **25.226 mieszkańców**, a liczba ta z każdym rokiem wzrasta o kilkuset nowych mieszkańców. Ponadto na terenie gminy zamieszkuje duża liczba osób niezameldowanych.

Tabela 1. Karta Diagnostyczna

Rodzaj udzielonej pomocy	2021	2022	Rok 2023 (dane na 31.10.2023r)
Liczba mieszkańców gminy	23 504	24 222	25 226
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	146	156	85
Liczba dzieci do 18 r.ż	7256	7389	7.500
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	786	614	507
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	72	50	47
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	51	54	45
Liczba rodzin którym wydano Kartę Dużej Rodziny	110	213	125
Liczba dzieci i młodzieży korzystających ze stypendium szkolnego	35	32	44
Liczba rodzin w których wszczęta była procedura „Niebieskie Karty”	59	43	39
Liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	34	22	13
Liczba dzieci umieszczonych z terenu gminy w pieczy zastępczej	41	39	49

Źródło: dane ze sprawozdań i dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

2.2 Pomoc udzielana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach ustawy o pomocy społecznej

W 2023 r. system pomocy społecznej objął wsparciem 85 rodzin – 139 osób. Analizując liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej do liczby mieszkańców, przyjąć należy, iż wsparciem zostało objętych ok 0,5% społeczności lokalnej. Wśród rodzin korzystających z pomocy najczęściej pomoc przyznawana była z następujących powodów:

Tabela 2. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w 2023 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	85	69	139
Ubóstwo	64	51	98
Bezrobocie	19	14	31
Niepełnosprawność	44	36	62
Długotrwała lub nagła choroba	49	38	77
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	4 4	4 4	20 20
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	5	4	15
- rodziny niepełne	4	3	8
- rodziny wielodzietne	1	1	4
Narkomania	1	0	1
Zdarzenia losowe	1	1	2
Bezdomność	6	1	6
Przemoc w rodzinie	1	1	2

Źródło: Sprawozdanie za 31.10.2023 r Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

2.3 Analiza wsparcia udzielanego rodzinom w kryzysie, trudnej sytuacji życiowej oraz w problemach w należywym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest organizowana przez Gminę Siechnice i realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2.3.1 Praca Asystenta rodziny

Asystentura rodziny jest indywidualną pomocą działającą przede wszystkim w rozwiązaniu konkretnych problemów rodziny, pobudzaniu w niej wiary w swoje możliwości, jak również motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych przez członków za niemożliwe. Zadanie asystenta polega na pomocy przy zmianie nastawienia rodzin zepchniętych na margines lub jeszcze wydolnych wychowawczo, ale znajdujących się w sytuacji kryzysowej, do własnej sprawczości, zwiększyć oddziaływanie członków rodzin na swoje życie, podnieść samoocenę. Główną metodą pracy asystenta jest podążanie za członkami rodziny i selektywne wspieranie ich realnych celów.

Asystent rodziny nie jest jej opiekunem, lecz przewodnikiem zmiany. Przez pewien czas towarzyszy i wspiera rodzinę z dziećmi, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła

pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania potomstwa oraz stwarzała im optymalne warunki do prawidłowego rozwoju. Współpracuje zazwyczaj z rodzinami z wieloma problemami, które nie dotyczą tylko trudności wychowawczych. Niektóre rodziny borykają się z: ubóstwem, długotrwałym bezrobociem, częstymi zmianami zatrudnienia i miejsca zamieszkania. W rodzinach objętych opieką może również występować zagrożenie bezdomnością, długoterminowe choroby fizyczne lub psychiczne, niepełnosprawność, konflikty małżeńskie, problemy edukacyjne dzieci, zachowania przestępcze, trwanie w konflikcie międzypokoleniowym, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, alkoholu, przemoc, przemoc seksualna wobec dzieci itd. Rodzina taka otrzymuje wsparcie od wielu służb społecznych: pracowników szkoły, kuratora sądowego, terapeutów rodzin lub uzależnień, pracowników socjalnych.

Asystent rodziny we współpracy z placówkami edukacyjnymi wspiera rodzinę w zdiagnozowaniu problemów dzieci w nauce. W ramach pogłębionej diagnostyki pedagogiczno-psychologicznej nawiązuje współpracę z poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi i specjalistami z zakresu pedagogiki oraz psychologii dzieci. Wystawione diagnozy przez poradnię i specjalistów pozwalają asystentowi dostosować warsztat pracy do potrzeb edukacyjnych dziecka, jak również wskazać rodzicom w jak w prawidłowy sposób brać czynny udział w procesie edukacyjnym dzieci. Asystent rodziny prowadzi również intensywną współpracę z ochroną zdrowia. Wynikiem powyższej współpracy jest diagnostyka wieloletnich zaniedbań zdrowotnych występujących w rodzinach, polegająca na przeprowadzaniu badań specjalistycznych, pobytach diagnostycznych w szpitalu. W ramach działania przeciw uzależnieniom od alkoholu i substancji psychoaktywnych w rodzinach asystent motywuje do podjęcia terapii odwykowych. W powyższych przypadkach asystent współdziała z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychoterapeutą w Punkcie Konsultacyjnym. Asystent bierze udział w Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu oraz placówce opiekuńczej pieczy zastępczej w Kątach Wrocławskich. Zadaniem asystenta jest sporządzanie dokumentacji na potrzeby sądu rodzinnego, zespołu kuratorskiego, dotyczącej zakresu pracy z rodzinami.

Tabela nr 3. Dane statystyczne dotyczące rodzin z którymi pracują asystenci rodziny w latach 2021-2023

L.p	Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin			Ilość osób dorosłych			Ilość dzieci w rodzinach		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1.	Rodzina problemowa	20	20	16	30	28	22	39	40	43
2.	Rodzina zastępcza/pieczka	1	0	0	2	0	0	1	0	0
3.	Rodziny z programu „Za życiem”	3	2	1	6	4	2	6	2	1
	RAZEM	24	22	17	38	32	24	46	42	44

Źródło: dane ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

Tabela nr 4. Dane statystyczne dotyczące przyczyn zakończenia współpracy z rodzinami przez asystenta rodziny w latach 2021-2023

Powód zakończenia współpracy z rodziną	2021	2022	2023 (dane na 31.10.2023 r.)
Osiągnięcie celów współpracy z rodziną	1	8	2
Zmiana metod pracy	1	0	0
Zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1	0	0
Brak efektów współpracy	0	0	1
Zmiana miejsca zamieszkania przez rodzinę	1	1	3
RAZEM	4	9	6

Źródło: dane ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

2.3.2 Asystent rodziny w systemie wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”² umożliwia korzystanie ze wsparcia asystenta rodziny rodziną, w tym kobietą w ciąży, szczególnie w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także rodziną z dziećmi u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Ustawa buduje kompleksowy system wsparcia kobiet w ciąży i rodzin z dziećmi z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną, zagrażającą życiu chorobą w zakresie wsparcia okołoporodowego (badania diagnostyki prenatalnej, wizyty położnej, poród w szpitalu na najwyższym specjalistycznym poziomie, opieka położnicza i neonatologiczna, wsparcie kobiety karmiącej piersią), wsparcia dziecka z niepełnosprawnością (poradnictwo, pierwszeństwo w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej, pomoc psychologiczna, rehabilitacja lecznicza, wyroby medyczne, zakup leków poza kolejnością, opieka wytchnieniowa, opieka paliatywna i hospicyjna, usługi rehabilitacyjne i lecznicze), wsparcia finansowego w formie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł oraz wsparcia asystenta rodziny.

Tabela nr 5. Liczba dzieci korzystających z pomocy finansowej zgodnie z ustawą „Za Życiem” w latach 2021-2023

ROK	Liczba dzieci
2021	5
2022	6
2023	1
RAZEM	12

Źródło: opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

Z pomocy asystenta rodziny może skorzystać każda kobieta w ciąży i jej rodzina (w tym szczególnie kobieta w ciąży powikłanej, która otrzymała informację, że jej dziecko umrze w trakcie ciąży lub porodu), kobieta, której dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych, która poroniła, urodziła martwe dziecko bądź dziecko niezdolne do życia oraz rodzina w której przyszło na świat dziecko ciężko i nieodwracalnie

² Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”(Dz.U. z 2020r., poz. 1329).

upośledzone albo nieuleczalnie chore dziecko, którego życie jest zagrożone w związku z tą chorobą³.

Asystent rodziny koordynuje poradnictwo w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych oraz dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej poprzez:

- 1) opracowywanie wspólnie z kobietą/rodziną katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- 2) występowanie w imieniu członków rodziny do jednostek samorządu terytorialnego, jednostek realizujących wsparcie rodziny i innych podmiotów w celu umożliwienia kobietom/ rodzinom skorzystania ze wsparcia.

Ustawa „Za życiem” funkcjonuje od 1 stycznia 2017 roku stąd wsparcie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z jej wymogami jest dodatkowym zadaniem asystenta rodziny. Zauważyć należy, że osoby i rodziny korzystające z tej pomocy znajdują się często w odmiennej sytuacji niż rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co powoduje konieczność przygotowania dla nich odpowiedniego planu wsparcia.

Tabela nr 6. Liczba dzieci i rodzin objętych z ustawą „Za Życiem” w latach 2021-2023

ROK	Liczba dzieci	W tym liczba rodzin objętych wsparciem „Za życiem”
2021	3	3
2022	2	2
2023	1	1
RAZEM	6	6

Źródło: dane ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

W ramach zasiłków celowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił w 2020 r jednej z rodzin objętej wsparciem z ustawy „Za życiem” zasiłek celowy na dofinansowanie rehabilitacji dziecka.

2.3.3 Problemy i potrzeby rodzin

Usługi asystentów rodzin zaproponowane rodziną objętym wsparciem, były odpowiedzią na zdiagnozowane problemy rodzin przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, ale przede wszystkim przez same rodziny. Można je zrekonstruować bazując po pierwsze na wywiadach środowiskowych realizowanych przez pracowników socjalnych, po drugie na podstawie diagnozy rodzin przeprowadzonej przez asystenta rodziny i będącej podstawą planu wsparcia rodziny i modyfikowanego wraz ze zmianami zaistniałymi w samych rodzinach.

Z wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych wynika, że mamy do czynienia z rodzinami wieloprogblemowymi, a problemem łączącym wszystkie rodziny jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak prawidłowych umiejętności komunikacyjnych, nieprawidłowe relacje w rodzinie, konflikty małżeńskie, brak wzorców rodzinnych i nasilone w ostatnim okresie problemy psychologiczne i psychiczne dzieci oraz dorosłych.

Ważną kwestią społeczną jest również **ubóstwo, niezaradność życiowa**, a więc i brak wystarczających środków finansowych i umiejętności na zaspokojenie niezbędnych

³ Informator „Za Życiem”, <http://www.mz.gov.pl/zdrowie-i-profilaktyka/zdrowie-matki-i-dziecka/informator-za-zyciem-2/>, 15.11.2017.

potrzeb członków rodzin. Do kolejnych istotnych problemów rodzin zaliczyć należy **bezrobocie, problemy finansowe, niskie wykształcenie oraz barak kwalifikacji**. W rodzinach obejmowanych wsparciem istnieją również **problemy zdrowotne, wieloletnie nie zdiagnozowane zaniedbania zdrowotne i niepełnosprawność**. Całkiem innym aspektem łączącym się z innymi trudnościami występującymi w rodzinach i często podawanymi powodami przez członków rodzin, że wynikają z nich są **uzależnienia i przemoc**.

Wskazuje to na konieczność wsparcia rodziny nie tylko w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, ale również i innych, bez pokonania których prawidłowe pełnienie funkcji wychowawczej nie będzie możliwe (np. w przypadku uzależnień czy przemocy w rodzinie). Jednakże wskazuje to na potrzebę objęcia całościowo problemów rodzin z którymi pracują asystenci rodzin.

Tabela nr 7. Główne problemy rodzin zdiagnozowane przez asystenta rodziny

Główne problemy rodzin	Liczba rodzin
Brak prawidłowych umiejętności rodzicielskich	17
Brak prawidłowych umiejętności komunikacyjnych	17
Nieprawidłowe relacje w rodzinie, konflikty małżeńskie, trudności w relacjach małżeńskich	17
Brak właściwych wzorców rodzinnych	17
Problemy psychologiczne i psychiczne	16
Niska samoocena	15
Niezaradność życiowa	5
Ubóstwo	5
Problemy finansowe, długi, zajęcia komornicze, brak umiejętności gospodarowania finansami	12
Brak stałego źródła dochodów	4
Bezrobocie i nieaktywność zawodowa	2
Niskie wykształcenie, brak kwalifikacji	6
Uzależnienie od alkoholu, nadużywanie alkoholu	4
Przemoc w rodzinie	3
Trudne warunki mieszkaniowe	7
Problemy zdrowotne, zaniedbania zdrowotne	12
Niepełnosprawność	4

Źródło: Opracowanie własne. Na podstawie dokumentacji pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny w 2023 r.

2.4 Pobyty i odpłatność dzieci w pieczy zastępczej

W sytuacji kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym przez służby.

Na dzień 30.10.2023 w pieczy zastępczej przebywała 38 dzieci z terenu Gminy Siechnice:

RZS- Rodziny Zastępcze Spokrewnione - 19 dzieci

RZN- Rodziny Zastępcze Niespokrewnione -10 dzieci

RDD- Rodzinny Dom Dziecka- 7 dzieci

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego - 2

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 - 0 dzieci

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 - 0 dzieci

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2021-2023 wraz z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Tabela nr 8. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Rok 2021				Rok 2022				Rok 2023-przewidywane			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty w zł
5	3	24	256.388	2	10	26	268.000	5	8	31	300.000

Źródło: dane ze sprawozdań finansowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

2.5 Wsparcie specjalistyczne rodzin

Punkt Konsultacyjny w Gminie Siechnice jest istotnym elementem lokalnego systemu profilaktyki i pomocy rodziną oraz odpowiedzią na potrzeby i wielopropblemowość rodzin, jak również odpowiedzią na zwiększone trudności członków rodzin z zakresu problemów psychologicznych, psychicznych i komunikacyjnych.

W ramach Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo dla rodzin w zakresie porad specjalistycznych. W latach 2021-2023 rodziny, z którymi pracuje asystent rodziny mogły skorzystać ze wsparcia specjalistycznego w projekcie w zakresie wsparcia psychologa, psychoterapeuty, mediatora, prawnika, uczestnictwa w Grupie Wsparcia. Dane w tabeli pokazują wszystkie porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym bez podziału na przeciwdziałanie przemocy, wsparcie w ramach problemów opiekuńczo-wychowawczych, skierowań ze szkół czy indywidualne umawianie się mieszkańca.

Tabela nr 9. Wsparcie specjalistyczne dla rodzin w latach 2021-2023

Rodzaj wsparcia	2021	2022	Na dzień 31.10.2023
Wsparcie psychologiczne dla dorosłych	116	122	98
Wsparcie psychologiczne dla dzieci	184	73	246
Wsparcie terapeuty uzależnień	43	46	80
Mediacje rodzinne	61	49	0
Porady prawne	123	270	287
Grupa Wsparcia dla rodziców	46	43	81

Źródło: dane ze sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach

2.6. Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich

Projekt Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich obecnie pod nazwą „Akademia Rozwoju Rodziny” realizowany jest cyklicznie. W ramach projektu realizowane są warsztaty I stopnia i II stopnia (wyjazdowe), spotkanie edukacyjne dla rodziców „Edu-gadki”, oraz warsztaty świąteczne. Do projektu kwalifikowane są osoby wskazane przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarne oraz jednostki oświatowe i kuratorów.

Cel główny projektu to: zwiększenie umiejętności rodzicielskich w zakresie ochrony swoich dzieci przed szkodami wynikającymi z picia alkoholu i brania narkotyków, poprzez nawiązanie i pogłębienie z nimi więzi.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zażywania przez nich narkotyków.
2. Zwiększenie wiedzy przez rodziców w jaki sposób należy budować i pogłębiać więzi ze swoimi dziećmi.
3. Poprawa komunikacji pomiędzy członkami rodziny.
4. Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych występujących podczas wychowywania dzieci.
5. Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych w rodzinie.

Projekt zakłada między innymi przeprowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców podczas 3-dniowych wyjazdowych warsztatów I i II stopnia. Uczestnicy warsztatów (rodzice) koncentrują się na *rozwijaniu swoich kompetencji rodzicielskich i społecznych* - pracują przede wszystkim na treściach wniesionych przez prowadzących - gotowych przykładach/scenkach, zagadnieniach zaplanowanych w programie, a także zajmują się bieżącymi trudnościami rodzicielskimi wniesionymi przez uczestników warsztatów. Zajęcia opierają się na opracowanym przez trenerów scenariuszu, jednakże zależne są również od dynamiki danej grupy i jej bieżących potrzeb. Wyjazdowa forma warsztatów pozwala uczestnikom na intensywniejszą pracę, przede wszystkim ze względu na wyższą frekwencję uczestników - wszyscy rodzice uczestniczą w całym cyklu szkolenia, a nie w pojedynczych spotkaniach. Dla prowadzących jest to także gwarancją, że uczestnicy zrealizują cały zaplanowany program bez ryzyka absencji, na którymś ze spotkań. Jest to również korzystne ze względu na proces zintegrowania grupy na wstępie wyjazdowej części warsztatów, co zwiększa zaufanie i otwartość na dzielenie się swoimi doświadczeniami oraz trudnościami oraz większą otwartość na pracę i przyswajanie przekazywanej wiedzy.

W warsztatach wyjazdowych uczestniczyło w roku 2021 – **24 rodziców**, 2022 - **24 rodziców**, 2023 r.- **13 rodziców** (tylko jedna edycja).

Drugą formą działania w ramach projektu jest organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców pod nazwą „Edu-gadki”. Spotkania te mają charakter, edukacyjny i wspierający rodziców w bieżących trudnościach wychowawczych. Tematy spotkań edukacyjnych są przygotowane na bieżąco przez prowadzących spotkania i wynikają ze zgłaszanych potrzeb rodziców na samych spotkaniach (np. dojrzewanie dzieci, komunikacja, pogłębianie relacji z dzieckiem, metody relaksacji, motywacja dziecka do działania, budowanie relacji i więzi). W spotkaniach edukacyjnych dla rodziców „Edu-gadki” w 2022 r wzięło udział **60 rodziców**.

Kolejną formą projektu są spotkania dla rodziców wraz z ich dziećmi podczas których to dochodzi do pogłębiania więzi i relacji rodzinnych oraz prezentowane są rodziną propozycje możliwości spędzania wolnego czasu w gronie rodzinnym. Spotkania częściowo mają również formę edukacyjną ponieważ prezentowana jest na nich wiedza np. zakresu zdrowego odżywiania. Dodatkowo spotkania te mają na celu integracje członków rodzin z innymi rodzinami z terenu gminy. Spotkania te są zazwyczaj organizowane w okresie przed świąteczny jako rodzinne warsztaty świąteczne na wiosnę i okresie zimy i są formą aktywną, w której przygotowuje się wspólnie, rodzinnie posiłki, robi stroiki, bądź ozdoby świąteczne. W spotkaniach rodzinnych w roku 2021 w wzięło udział - **50 uczestników**, w 2022- **50 uczestników** i 2023 r- **25 uczestników**.

2.7 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodziną z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Ma ona na celu umożliwienie rodzinom „3+” uczestniczenia w życiu kulturalnym, korzystania z oferty rekreacyjnej czy zniżek na publiczne środki transportu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia, lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Posługując się tymi kartami, członkowie rodzin mogą kupić ulgowe bilety do muzeów, obiektów zabytkowych, korzystać ze zniżek w ośrodkach wypoczynkowych, środkach komunikacji miejskiej czy w PKP.

Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z Karty Dużej Rodziny w Gminie Siechnice

Ilość osób korzystających z Karty Dużej Rodziny			
	2021	2022	2023
Osoby dorosłe	161	259	223
dzieci	210	185	117
Razem	371	444	340

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach. Opracowanie własne na 31.10.2023 r.

2.8 Działania wolontariackie i prowadzenie zbiórek na rzecz rodzin

Asystenci rodziny koordynują i prowadzą również działania wolontariackie na terenie gminy oraz zbiórki darów na rzecz rodzin. W okresie bożonarodzeniowym koordynowali zbiórki artykułów spożywczych, odzieży, zabawek, środków czystości, artykułów szkolnych, które zostały przekazane najbardziej potrzebującym rodziną i seniorom z terenu gminy Siechnice. W latach 2021-2022 w organizację zbiórki zaangażowana była Szkoła Podstawowa Nr 1 w Siechnicach, Przedszkole Publiczne w Żernikach Wrocławskich a w roku 2022 r dołączyło do zbiórek Przedszkole Publiczne w Siechnicach im. św. Jana Pawła II.

Natomiast wolontariusze współpracujący z GOPS Siechnice pomagali w opiece nad dziećmi podczas spotkań warsztatowych „Edu-gadki” dla rodziców oraz brali udział w zbiórkach darów świątecznych, opiekowali się dziećmi podczas warsztatów integracyjnych dla rodzin i przygotowywali paczki mikołajkowe dla dzieci z terenu gminy.

III. Rekomendacje dotyczące pracy z rodziną

3.1 Kierowanie asystenta rodziny do rodzin wymagających wsparcia

Asystent rodziny powinien być kierowany do rodzin, które wyrażają zainteresowanie taką współpracą oraz rokują na dokonanie pozytywnych zmian w okresie kilku lat. Oczywiście ocena prawdopodobieństwa poprawy sytuacji życiowej jest trudna, jednakże zwrócić należy szczególną uwagę na problemy, które w największym stopniu ograniczają szanse rodzin na przezwyciężenie trudnej sytuacji – przede wszystkim na uzależnienia. W przypadku osób uzależnionych, przed wejściem asystenta do rodziny, bądź równoległe z jego działaniami, powinny zostać podjęte przy udziale GKRPA działania na rzecz rozwiązania problemu uzależnienia.

Należałoby rozważyć przeprowadzenie rozmowy „kwalifikacyjnej” z rodziną przy udziale asystenta i specjalisty, który oceniłby poziom motywacji rodziny do podjęcia współpracy z asystentem i wprowadzeniem zmiany postaw i zachowań.

3.2 Wsparcie rodziców w formie warsztatów kompetencji rodzicielskich

Praca asystenta ma doprowadzić do pokonania trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny. W tym kontekście ważne jest wsparcie działań asystenta skoncentrowanymi oddziaływaniami innych specjalistów, głównie pedagogów i psychologów. Bardzo dobrą formą pracy jest organizacja warsztatów kompetencji rodzicielskich. Powinny one być realizowane w formie wyjazdowej, bowiem umożliwia to zaplanowanie jednorazowo dłuższych zajęć i rozwiązuje problem unikania udziału w zajęciach ze względu na obowiązki zawodowe lub domowe. Klienci postrzegają formę wyjazdową jako bardziej atrakcyjną, a zebranie rodzin w jednym miejscu na kilka dni umożliwia realizację pełnego cyklu zajęć przy zachowaniu wysokiej frekwencji.

Inną formą wspierania rodziców z terenu gminy jest prowadzenie spotkań edukacyjnych dla rodziców pod nazwą „Edu-gadki”, podnoszących umiejętności rodzicielskie i odbywających się w formie spotkań warsztatowych raz w miesiącu w ośrodku pomocy społecznej. Na spotkaniach tych mogą być poruszane pojedyncze tematy z zakresu rodzicielstwa, lub bloki tematyczne tworzące jedną zamkniętą całość i mogą być odpowiedzią na aktualne potrzeby rodziców. Podczas spotkań rodzicielskich istniała by również potrzeba zapewnienia dzieciom opieki na czas udziału rodziców w warsztatach, którą mogą świadczyć wolontariusze współpracujący z GOPS Siechnice.

3.3 Wsparcie motywacyjne rodziców korzystających z usług asystenckich

Podstawą zmiany i przezwyciężenia trudności jest motywacja rodziców, chęć do zmiany i podejmowania wysiłku na rzecz pokonania problemów. Kluczową rolę odgrywa w tym zakresie wsparcie motywacyjne, które w dużej mierze udzielane jest wyłącznie przez asystenta rodziny. Konieczne jest rozbudowanie form wsparcia motywacyjnego i zwiększenie udziału specjalistów, szczególnie psychologów w działaniach motywacyjnych.

Zasadne byłoby ich prowadzenie powyższego wsparcia w formie warsztatów wyjazdowych, co umożliwiłoby jednoczesne i dłuższe oddziaływanie różnych specjalistów na rodzinę jak również wpłynęło by na nawiązanie przez członków rodzin bliższych, dłuższych i głębszych relacji przez spędzanie czasu z innymi członkami rodzin, co natomiast mogło by wpłynąć na zmianę w ich funkcjonowaniu po powrocie z warsztatów w wyniku wspierania się wzajemnie przez nowo poznane rodziny.

3.4 Współpraca z pieczą zastępczą

Dla zwiększenia szans wzmocnienia rodzin, które posiadają dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, a co za tym idzie umożliwienia dzieciom powrotu do rodzin biologicznych, koniecznej jest wzmocnienie współpracy asystenta z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz przedstawicielami placówek opiekuńczo-wychowawczych celem skutecznej wymiany informacji o realizowanych działaniach i wspólnego planowania możliwie najbardziej efektywnych działań. W związku z powyższym zasadne jest uczestnictwo asystentów rodziny w zespołach do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i przygotowywania opinii na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz możliwości powrotu dziecka do rodziców.

3.5 Włączenie środowiska lokalnego w sieci wsparcia rodzin z problemami

Asystent rodziny powinien bazować nie tylko na wykorzystywaniu zasobów instytucjonalnych, ale korzystać również z wsparcia społeczności lokalnej, szczególnie pomocy rodzinnej, sąsiedzkiej oraz wolontariuszy. Zasadne jest włączanie sąsiadów czy znajomych rodziny, szczególnie z poprawnie funkcjonujących rodzin w sieć wsparcia. Można rozważyć w tym zakresie wykorzystanie instytucji rodziny wspierającej (zgodnie z ustawą).

3.6 Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny

Ze względu na multidyscyplinarność pracy z rodziną asystent rodziny powinien podnosić swoje kwalifikacje, a obowiązkiem gminy jest stworzenie mu takich możliwości. Asystent powinien brać udział w szkoleniach, szczególnie w zakresie przygotowania do pełnienia nowych zadań, np.: wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystentowi należy również zapewnić superwizję, której celem byłoby minimalizowanie zjawiska wypalenia zawodowego w związku z trudnościami napotykanymi w pracy z rodziną wieloprotblemową.

IV. Cele Programu

Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcjonowania rodzin w Gminie Siechnice przez udoskonalenie rozwiązań systemowych na rzecz wspierania rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
5. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
6. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.
7. Podniesienie kompetencji osób i instytucji działających na rzecz rodzin.

V. Adresaci Programu

Adresatami programu będą wszystkie rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Siechnice, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

VI. Działania i sposób realizacji programu

6.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
<p>1. Wsparcie interdyscyplinarne – współpraca wszystkich instytucji i służb w zakresie wspierania rodziny.</p> <p>2. Systematyczne diagnozowanie warunków życia oraz potrzeb rodzin o niskim statusie materialnym.</p> <p>3. Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo społeczne).</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>jednostki oświatowe, Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Oławie, PCPR, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Policja, ZOZ, jednostki pomocnicze, organizacje pozarządowe</p>	<p>- ilość spotkań interdyscyplinarnych</p> <p>- liczba osób objętych działaniami</p> <p>- liczba rodzin które otrzymały wsparcie finansowe</p>	<p>- systematyczne diagnozowa warunków życia rodzin,</p> <p>-poprawa sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej,</p>	<p>proces ciągły</p>
<p>4. Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych.</p>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne</p>	<p>-liczba dzieci objętych dożywianiem</p>	<p>- zmniejszenie ubóstwa socjalnego</p>	<p>proces ciągły</p>
<p>5. Wsparcie w zakresie edukacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stypendia szkolne 2) zasiłki szkolne 3) dowóz dzieci do placówek oświatowych na terenie gminy i poza jej granice (w tym osoby z niepełnosprawnościami) 	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego</p>	<p>jednostki oświatowe na terenie gminy, powiatu</p>	<p>-liczba osób objętych wsparciem</p> <p>- liczba dzieci korzystających z transportu zapewnionego przez gminę/ rodzica</p>	<p>- wparcie finansowe w zakresie wydatków na edukację</p> <p>- umożliwienie pobierania edukacji w dostosowanych placówkach oświatowych</p>	<p>proces ciągły</p>

6.2. Zapobieganie uzależnieniom dzieci, młodzieży i dorosłych:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	3	4	5
1. Opracowanie i realizowanie gminnych programów przeciwdziałania: alkoholizmowi, narkomanii i przemocy domowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	GKRPA, ZI, Policja, Punkt Konsultacyjny	- ilość wdrożonych programów - liczba rodzin/osób objętych działaniami	- przeprowadzenie diagnozy - podniesienie wiedzy w zakresie uzależnień i przemocy	według potrzeb
2. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy rekomendowanych i autorskich programów profilaktycznych w zakresie uzależnień dla dzieci i rodziców.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	instytucje szkoleniowe, specjaliści, jednostki oświatowe	- ilość przeprowadzonych programów - liczba osób objętych działaniami	- poszerzenie wiedzy u dzieci i rodziców za zakresu profilaktyki uzależnień - pozyskanie informacji o miejsca wsparcia	według potrzeb
3. Organizowanie pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe,	- ilość przeprowadzonych działań/programów - liczba osób objętych działaniami	- podniesienie u dzieci wiedzy i umiejętności z zakresu spędzania wolnego czasu	według potrzeb
4. Udzielanie wsparcia rodzinom w których występują problemy uzależnień oraz ochrona przed przemocą domową.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Straż Miejska	- liczba rodzin objętych działaniami - ilość udzielonych porad	- wsparcie i ochrona rodzin w których występują problemy uzależnień oraz przemoc	według potrzeb
5. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych przyczyniających się swoim zachowaniem do rozkładu życia rodzinnego na terapie i leczenie odwykowe.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	GKRPA, Policja, Straż Miejska, Ośrodki Lecznictwa Odwykowego	- liczba skierowanych osób	- ograniczenie picia i używania substancji w sposób szkodliwy - ograniczanie zachowań negatywnych	według potrzeb
6. Podejmowanie akcji informacyjnych, profilaktycznych, prewencyjnych w środowisku lokalnym przez służby do	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Oławie,	- ilość podejmowanych akcji informacyjnych	- podniesienie wiedzy mieszkańców gminy przez prowadzenie akcji	według potrzeb

tego uprawnione.			PCPR, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna, Policja, ZOZ, jednostki pomocnicze, organizacje pozarządowe	informatycznych, profilaktycznych i prewencyjnych	
7. Tworzenie świetlic środowiskowej mającej realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	GKRPA, Zi, jednostki oświatowe, Policja, Sąd Rejonowy w Oławie	- ilość utworzonych świetlic - liczba dzieci objętych wsparciem	- zagospodarowanie wolnego czasu dzieci - edukacja w zakresie zachowań - pomoc w odrabianiu lekcji	według potrzeb
8. Tworzenie placówek wsparcia dziennego	Gmina Siechnice	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, GKRPA, Zi	- ilość utworzonych placówek - liczba dzieci objętych wsparciem	- wsparcie dzieci w procesie edukacji - wsparcie dzieci w eliminowaniu negatywnych zachowań	według potrzeb

6.3. Wsparcie rodzin w zakresie poradnictwa specjalistycznego:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla rodzin.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny	- liczba dostępnych specjalistów - liczba osób objętych pomocą	- wsparcie w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych	proces ciągły
2. Wprowadzenie do rodzin przeżywających trudności asystenta rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Sąd Rejonowy w Oławie, GKRPA, Zi, Policja	- liczba asystentów - liczba rodzin objętych wsparciem	- poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem asystenta rodzin	proces ciągły
3. Wejście asystenta rodziny do rodzin w ramach Programu „Za Życie”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ZOZ, Specjaliści PK	- liczba asystentów pracujących z rodzinami - liczba rodzin objętych wsparciem	- pomoc w przezwyciężeniu trudności wynikającej z sytuacji urodzenia dziecka z głębokimi,	według potrzeb

4. Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Sąd Rejonowy w Oławie, GKRPA, Zi, Policja, Straż Miejska, jednostki oświatowe	- ilość podjętych działań na rzecz diagnozowania i rozwiązywania problemów rodzin	- efektywniejsze diagnozowanie i rozwiązywanie problemów rodzin	nieodwracalnymi wadami wrodzonymi	proces ciągły
5. Wprowadzanie innowacyjnych form pracy z rodziną w ramach realizowanych projektów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, instytucje szkoleniowe	- ilość zrealizowanych programów i innowacyjnych form pracy	- polepszenie funkcjonowania rodzin dzięki wprowadzeniu innowacyjnym formą pracy z rodziną w ramach realizowanych projektów	według potrzeb	według potrzeb
6. Udzielenie specjalistycznego wsparcia w przypadku zagrożenia umieszczeniem dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej czy ośrodka interwencji kryzysowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	PCPR, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, jednostki oświatowe, Policja, Punkt Konsultacyjny	- ilość udzielonego wsparcia - liczba osób którym udzielono wsparcia	- zmniejszenie ilości dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w ośrodku interwencji kryzysowej	według potrzeb	według potrzeb
7. Warsztaty umiejętności wychowawczych w szczególności dla rodzin zagrożonych uzależnieniami, doznających przemocy i tych których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, Policja, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Sąd Rejonowy	- liczba osób objętych działaniami - ilość przeprowadzonych warsztatów	- podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników warsztatów w zakresie kompetencji rodzicielskich	według potrzeb	według potrzeb
8. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców z wymianą doświadczeń i pogłębieniem umiejętności wychowawczych, a także wyjazdów wspólnych z dziećmi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, Policja, Straż Miejska, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, PCPR	- liczba spotkań - liczba osób objętych działaniami	- wymiana doświadczeń pogłębienie relacji, rodzinnych i umiejętności uczestników spotkań	według potrzeb	według potrzeb
9. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych i treningów umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży i dorosłych – w szczególności z rodzin w których istnieje problem uzależnienia oraz przemoc.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, Policja, Straż Miejska, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, PCPR	- liczba spotkań/treningów - liczba osób objętych działaniami	-podniesienie umiejętności dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu umiejętności społecznych, emocjonalnych, rozwojowych i zaburzeń zachowań społecznych	według potrzeb	według potrzeb

9. Udzielenie specjalistycznego wsparcia psychologicznego i socjalnego na rzecz członków rodzin uchodźców z Ukrainy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny	- ilość porad - liczba osób objętych działaniami	- wsparcie członków rodzin uchodźców celem rozwiązania problemów	według potrzeb
10. Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny Placówki Zdrowia Psychicznego, Poradnie specjalistyczne	- liczba dostępnych specjalistów - ilość odbytych spotkań	- objęcie wsparciem specjalistycznym z zakresu zdrowia psychicznego	według potrzeb
11. Organizowanie oraz prowadzenie szkoleń i warsztatów z zakresu komunikacji i funkcjonowania w związkach.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Instytucje szkoleniowe	- ilość szkoleń/warsztatów - liczba osób objętych działaniami	- podniesienie wiedzy w zakresie relacji i komunikacji	według potrzeb

6.4. Działania wspierające na rzecz rodzin:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Wdrażanie programów służących integracji rodzin, wielopokoleniowej i edukujących ich uczestników pod kątem sposobów aktywnego zagospodarowania czasu wolnego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Jednostki oświatowe, GKRPA, Straż Miejska, CK, Policja, jednostki pomocnicze, ngo	- ilość wdrożonych programów - liczba osób objętych działaniami	-zwiększenie umiejętności uczestników programów pod kątem aktywnych sposobów spędzania czasu oraz integracja rodzin w tym również integracja rodzin wielopokoleniowa	według potrzeb
2. Organizowanie spotkań dla członków rodzin promujących aktywne sposoby spędzenia wolnego czasu oraz mających na celu pogłębienie więzi wewnątrzrodzinnych i społecznych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Jednostki oświatowe, Policja, Zi, GKRPA	- ilość podjętych działań - liczba uczestników	- edukacja członków rodzin w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu oraz pogłębienie więzi wewnątrzrodzinnych i społecznych	według potrzeb

3. Wprowadzenie usługi sąsiedzkiej w celu wsparcia rodzin w codziennych obowiązkach.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	organizacje pozarządowe, jednostki pomocnicze	- ilość podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- wsparcie rodzin w ich funkcjonowaniu przez wprowadzenie usługi sąsiedzkiej	według potrzeb
4. Wprowadzenie usługi rodzin wspierających dla osób bezdzietnych, w tym będących w wieku senioralnym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	organizacje pozarządowe	- liczba rodzin wspierających - liczba osób objętych działaniami	- wsparcie rodzin w ich funkcjonowaniu przez wprowadzenie usługi rodzin wspierających	według potrzeb
5. Wprowadzanie do rodzin wsparcia w formie usług opieki wytechnieniowej i asystencji osobistej (A00N)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje pozarządowe, ZOZ	- liczba osób świadczących usługę - liczba osób objętych wsparciem	- wsparcie rodziny celem uzyskania wytechnienia w opiece nad osobą zależną	według potrzeb
6. Rozwój wolontariatu na terenie gminy jako narzędzie wsparcie rodzin.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, CK, jednostki pomocnicze, ngo	- liczba osób objętych działaniami	- zaangażowanie wolontariuszy z terenu gminy do działań na rzecz rodzin	proces ciągły
7. Organizowanie i koordynowanie zbiórek darów dla rodzin najuboższych z terenu gminy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, CK, organizacje pozarządowe, darczyńcy, sponsorzy	- ilość osób objętych działaniami	- wsparcie najuboższych rodzin z terenu gminy przez organizowanie dla nich zbiórek	według potrzeb
8. Promowanie i rozwój działań grup samopomocowych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny,	- ilość osób objętych działaniami	- aktywacja i rozwój grup samopomocowych	według potrzeb
9. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych instytucji zajmujących się problemami społecznymi na terenie gminy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, kuratorzy, Straż Miejska, Policja, GKRPA,	- ilość podejmowanych działań	- szybkie i efektywne diagnozowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez systemowe, zintegrowane monitorowanie ich sytuacji	proces ciągły
10. Organizowanie porad, szkoleń, konferencji, spotkań informacyjnych mających na celu podejmowanie zintegrowanych działań na rzecz rodziny przez instytucje na terenie gminy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	jednostki oświatowe, GKRPA, Straż Miejska, CK, Policja	- ilość podjętych działań - liczba uczestników	- nabycie wiedzy w zakresie zintegrowania działań na rzecz rodzin	według potrzeb

11. Edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	- ilość przeszkolonych służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności służb społecznych w zakresie wykorzystania nowych form pracy z rodziną	według potrzeb
12. Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	- liczba osób objętych działaniami	- podniesienie kwalifikacji przez asystentów rodzin	według potrzeb
13. Uczestnictwo asystentów rodziny w superwizji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Biuro ds. Funduszy Europejskich, jednostki szkoleniowe	-liczba osób objętych działaniami	- profesjonalizacja działań asystentów rodziny w wykonywaniu przez nich usługi	według potrzeb

6.5. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

Sposób realizacji	Jednostka realizująca	Jednostki współdziałające	Wskaźniki	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym: a) 10% wydatków w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej b) 30 % wydatków w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej c) 50 % wydatków w trzecim roku i kolejnych latach pobytu w pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (organizator rodzinnej pieczy zastępczej)	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (w różnych formach)	- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku - poprawa sytuacji rodziny i dziecka	proces ciągły

<p>2. Współfinansowanie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (organizator rodzinnej pieczy zastępczej)</p>	<p>- liczba rodzin rodzin z którymi pracuje koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - liczba dzieci z terenu gminy w rodzinach</p>	<p>- wspieraniu rodziny zastępczej w pracy z dzieckiem</p>	<p>proces ciągły</p>
--	---	--	--	--	----------------------

VII. Finansowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 finansowany będzie w ramach środków budżetu gminy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Realizatorzy programu

Jednostką realizującą Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach.

Podmioty współuczestniczące w realizacji Programu:

- 1) Jednostki oświatowe na terenie Gminy Siechnice,
- 2) Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Siechnicach,
- 3) Sąd Rejonowy w Oławie – kuratorzy rodzinni Wydziału Rodzinnego i Nieletnich,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
- 5) Komisariat Policji w Siechnicach,
- 6) Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie,
- 7) Straż Miejska w Siechnicach,
- 8) Punkt Konsultacyjny (specjaliści),
- 9) Zespół Interdyscyplinarny,
- 10) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 11) Poradnie specjalistyczne z terenu gminy
- 12) podmioty ekonomii społecznej

IX. Monitoring i Ewaluacja

Monitoring i ewaluacja programu prowadzone będą w sposób ciągły. Prawidłowe realizowanie programu opierać się będzie na działaniach podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki i instytucje działające na terenie gminy. W miarę potrzeb, niniejszy dokument będzie aktualizowany i weryfikowany pod kątem dostosowania do aktualnych realiów społecznych oraz przepisów prawa.

Wskaźniki:

L.P.	Cel szczegółowy	Wskaźnik realizacji celu
1.	Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin	Ilość rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną oraz wsparciem asystenta rodziny.
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	Ilość rodzin z dziećmi objętych pomocą pieniężną i rzeczową.
3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.	Ilość rodzin, z którymi asystent zakończył pracę ze względu na zrealizowanie założonych celów.
4.	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.	Ilość rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą społeczną i wsparciem asystenta rodziny.
5.	Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.	Ilość zrealizowanych programów oraz innych inicjatyw adresowanych do społeczności lokalnej.
6.	Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.	Ilość szkoleń, konferencji, spotkań i innych przedsięwzięć adresowanych do pracowników instytucji działających na rzecz rodziny.

X. Oczekiwane rezultaty programu

1. Poprawa funkcjonowania społecznego rodzin.
2. Zwiększenie kompetencji społecznych rodziców w szczególności w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.
3. Nabycie przez rodzinę umiejętności i wiedzy na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrz rodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci właściwe rozwiązywanie konfliktów w środowisku szkolnym i rówieśniczym
4. Zminimalizowanie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
5. Stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny.
6. Zintegrowanie działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny i jej członków.
7. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.
8. Zwiększenie dostępu do informacji o różnorodnych formach wsparcia rodziny.
9. Podniesienie kompetencji kadry świadczącej pracę na rzecz rodziny w kryzysie.

XI. Sprawozdanie

1. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 wraz z potrzebami związanymi z realizacją zadań określonych w programie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawia Burmistrzowi Siechnic do dnia 31 marca każdego roku.
2. Burmistrz Siechnic po jego zatwierdzeniu przedstawia sprawozdanie Radzie Miejskiej w Siechnicach.

